

ב' כהן מינח

המכנה-המשותף לפרשיה

/ פרשתנו עוסקת, בשיטה עניינים שונים: כהונת פינחס, הכהת מדין, מניין בני ישראל, פרשת בנות צלפחד, בקשת מהיג לעם, וקורבנות המועדים. ובכל זאת, דומה שיש קו-קשר בין כל נושא הפרשיה. ניתן לנמר, שהברית מתיכון בפרשיה הוא: הכנות להסתלקות מן העולם. הפרשה עוסקת בהעברת סמכויות זנחות, בהכנות לפטירת משה מן העולם, ובנושאים קשניים הוא לאחר פטירתו. נקבע תחילת על המכנה-המשותף של הפרשיה:

א) הקטוע הראשון בפרשיה, עוסק בהעברת הכהונה לפינחס. עד עתה, לא היה פינחס פהן, למורות שהיה נכדו של אהרן. כי כאשר נמשחו אהרן ובניו לכהונה, בחנוכת המשכן, ציווה הי' למשוח רק את אהרן ובניו, ולא את נכדי אהרן - כמו פינחס - שחיו אז (ויק' ח); בני אהרן הנמשחים, העבירו את הכהונה לנכדים שנולדו לאחר המשיחה, וכך נמצא שפינחס, שנולד לפני המשיחה - נשאר לו. כתע, בעקבות מעשיהם, מתחנן גם פינחס (זבח קא; ע"ש). ועי' שפתוי חכמים לבמד' שם, יג, מודיע באמת לא משה פינחס עם אביו בחנוכת המשכן).

במו-כן מבטיחה התורה, שהכהונה תעבור גם לבני פינחס: "והיתה לו לודעו אחריו, ברית בְּנֵת עולם" (במד' כה, יג). לבל נחשוב, שהכהונה היא ימינו אישי לפינחס עצמו בלבד - מעין "ציוון לשבח" על מעשיו המיחיד - לכן מודגש, שתכונת הכהונה של פינחס היא שורשית, ולכן הווער לבניו.

ובמידה שלזה התכוונו חז"ל, בהתיחסם לפליטים היתרות לכאורה: "פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן" (שם, יא). הרי יחוoso של פינחס הזוכר כבר בפרשת "ווארה" (שמות ז, כה), וגם בסוף הפרשה הקודמת - לפני שהרג את זמרי - הזוכר שהוא נכד אהרן (במד' כה, ז); מודיע איפוא כתבה התורה שוב את יחוoso המשפחתי, לאחר הריגת זמרי - אלא שהי' השבטים מבוזים את פינחס: "רַא יְתָם בֶּן פֹּטוֹז זה, שְׁפִיטָם אֲבִ-אָמוֹן עֲגָלִים לְעֻבּוֹדָת-כּוֹכְבִּים" - והרג נסיא שבט בישראל; לפיכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן" (סנה' פב'). ולכלאורה, כיצד יש בָּאָזְכוֹר מוצאו המשפחתי, תשובה לטוענים כיצד הצע להרוג נסיא מישראל! - מפני שבזה מעידה התורה, שאת הוכח למעשה

הקנאות ינק פינחס מסבו אהרן! פינחס אינו נטע זר שסתוף לכהונה "במקורה", הוודאות לאיروع בו כינן לרוץ הי' בעורת הרומח; והוא "בן אלעזר בן אהרן"! מפעם בו רוחו של סבו הגדול, אהוב השלום ורודף השלום! צמミלא מובן גם, שפינחס יורייש את סגולות הכהונה שבו לבניו אחיו. זה עניין ראשון של נחלה בפרשتنا: פינחס נוחל כהונה ומונחילה לירעון. וכיודע, שלוש מאות כהנים-גדולים יצאו מפינחס (יומא ט, סטוד' ה; ולא).

המכנה-המשותף מתרץ קשי'

ב) הפרשיה השניה, עוסקת ישריות הסתלקות משה רבנו: "צָרוּר אֶת מדיניהם, והכיתם אותו" (במד' כה, יז) מבואר במדרש (במ"ר כב, ב), שהכהנת מדין הייתה תנאי להסתלקות משה מן העולם, וכפי שפורסם בפרשיה הבאה: "נִקְם נִקְמַת בְּנֵי יִשְׂرָאֵל מִתְּהִימָנִים, אַחֲר פָּאָסָף אֶל עַמִּיך" (במד' לא, ט). ובזה שבחו של משה, שלא עיכב את היציאה למלחמה - אף שידע שמייד לאחריה יסתלק מן העולם - אלא אדרבה, זירז את אנשי הצבא על-
לקלים את מצות הי' ו'יחלו מאתכם אנשים לצבא', תרגום אונקלוס: חז"ו. שם, ג).

ג) העניין השלישי: מניין בני ישראל. מובא ברש"י (במד' כו, א), כיצד קשור המניין לפטירת משה: משל לוועה, שמסר לו הבעלים את צאו במנין; מן הדין הוא, שוגם בשעה שמחזירן הרועה - יחוiron במנין. כך גם: כשמסר הי' את עמו להנחתת משה, בזאתם מצררים, מסרתו לו במנין: "קָשֵׁשׁ מִאוֹת אלף רגליי" ושמות יב, לו). לכן, מונה אותם משה כתע, בשעה שמחזירם.

אליאשין זה מניין לשעתו בלבד, כי-אם מניין הקשור לנחלת הדור הבא. מפקד זה היה יסוד, להתנחלה הארץ. כי בין לדעה שהארץ נתחלקה ליוצאי מצרים, ובניהם שנכנסו לארץ קיבלו את חלקם; ובין לדעה שבנהלה זו יירשו מתיים את החיים' (ביב קא). - לשתי הדעות, הייתה למפקד

ג' 3

שבפרשנו השפעה חשובה על חלוקת הארץ לשבטים. נמצא, שהענין המרכז גם בפרשה זו, הוא חלוקת הארץ שלאחר פטירת משה.

๔ פרשת בניו צפוחד לאחר המניין, קשורה ודאי לנחלה שבארץ ישראל. ה) לאחר מכן, מופיעה בקשת משה מה' למנות "איש על העדה", שיניח את ישראל אחר פטירתו. בעורת ה', נדון להלן בהרחבה בפרשה זו.

ו) העניין השישי החותם את הפרשה, הוא עניין הקורבנות. גם עניין זה, מתקשר על-פי חז"ל להסתלקות משה: משל לבת-מלך שעמדה להיפטר מן העולם, וביקשה מבעה שיניח בחמליה עם בניה, ולא עיניהם. אמר לה המלך: עד שעת מצווה אוטוי, צוי את בנייך שלא יפשעו بي, ומミלא לא יתעורר צורך להענישם. כך אמר ה' למשה: עד שאתה מבקש מנהיג אחריך, כדי שלא יהיה ישראל ללא רועה, אמרו להם שיקריבו קורבנות כראוי, עם כל הכהנות הדרושים - וזה לא תהיה סיבה להעניש אותם (ספריהם, כד).

הנה כי-כן, כל עניינה של הפרשה הוא: הכנה להסתלקות הדור הנוכחי. כ"ה

העברת הכהונה, ההנenga, והנחלת הארץ לדור הבא. אגב: במציאות מכנה-מושותף זה לפרשנה, בין מודיע וופץ תיאור מלחתת מדין מפרשנו, ונכתב בפרשנה הבאה. שהרי מתבקש היה, שמיד לאחר שאניה משה لنוקם במדין, בפרשנו, יבוא תיאור המלחמה שאכן התרחש מיד לאחר הציויו אלא שפרש טיהור כלי-השלל מאותה מלחמה, ומקס אנשי הצבא לה' - אלה לא התאמו למכתה-המושותף שהוא הסתלקות משה, ולכן נדחה תיאור המלחמה לפرشת "מטות".

— ★ —

ג' תוכנות המנהיג

כל הנושאים הקשורים להסתלקות משה, העניין המרכזי הוא בודאי: בקשת משה, למנות איש על העדה שירש את מקומו. התוכנות בפרט הבקשה, מגלת את הנ吐נים הנדרשים ממנהיג, לדעת משה:

"יפקד ה' אלקי הרות לכלبشر, איש על העדה" (במד' כז, ט) - וכך, נ"ג במקומות בודדים בתנ"ך, נעשה שימוש בכינוי: אלקי הרותות. משה מבקש, מנהיג שידע להלך נגד הרותות המגוונות בעם ישראל: שימצא שפה משותפת עם לומדי התורה, בעלי המלאכה, הפליטים, וכדומה (תנ"י). "אשר יצא לפניו", ואשר יבא לפניו... (שם, יז) - שיהא מפקד הפשטער בראש ואומר לקלילים "אחריו", ולא שি�שב ב ביתו וישלח את הלוחמים לחזיות. ידוע שכך עשה משה עצמו ומלחיכים אחרים בספרינו, וכן נקרא המלך "גדי" על ישראל, ותרגומו: מישכו; שהוא מושך אחריו את העם (רש"י לד"ה כת, כט). ולא זו שיתה בעל עוז איש בקרב, אלא גם:

"...ואשר יוציאם ואשר יביאם..." - שיהא בעל מעלה רוחנית, ויכול להוציאם למלחמה ולהשיבם ממנה לא רק בתכיסי מלחמה, אלא בכוח זכויותיו הרוחניות (רש"י לב"ה שם); אס הצבא נקלע חיללה למארב קשה -

צריך המנהיג להיות מסוגל לחלצו בזכות מצוותיו ותורתו. ומסיים משה: "...ולא תהיה עדת ה', בזאנ אשר אין להם רעה" - אמרו: מודיע הארץ לומר "בזאנ אשר אין להם רעה"? היה לו לומר: בזאנ לא רעה. - אלא שיתכן ויש לעם רועה, מנהיג - ובכל זאת "אין להם רעה", כי הוא חשוב על

ה' טובות עצמו: משה מבקש לישראל, מנהיג שידאג אן ורק לצאן-מרעיתו.

עד כאן, תיאור תוכנות המנהיג שבקש משה, לאחר שהובחר לו סופית - בפסוקים הקודמים (שם, יב-יד) - שלא יזכה להנenga את העם ארץ. והנה, למרות שהודעת ה' למשה שלא יכנס ארץ, ובקשת המנהיג שבעקבותיה, נראות עניין בפני עצמו - מצאו חז"ל ק舍, בין לביון פרשת בנות צפוחד, הקודמת לה. שנ时候 אמר לו ה' לנתת את נחלת צפוחד לבנותיו,

ביקש משה: כשם שהנהלה בארץ ישראל עוברת בירושה, כך תעבור גם המנהיגות בירושה לבני אחרי (תנ"י יא). ובזה תובן הפיתיחה בקשת משה:

"ויזכר משה אל ה' לאמר" (שם, ט) - מבאר רשי': "הшибני אם אתה ממנה להם פרנס"; וכי חשב משה שלא ימונה מנהיג אחורי? - אלא שבקש "לאמר" לו, האם יהיה היורש מבניו, או שמותוקף אתריותו במניג, עליו לטורות ולחפש מנהיג חולפי לישראל.

מדוע לא בני משה?

יש להתבונן: אם משה רבנו, אביהם של ישראל, מבקש תפקיד זה לבניו - (3)
לא ספק היה בטוח שהם מתאימים לכך. וכי מי שביקש מהליף שיתאים
לכל המשימות הקשות שפניהם, וכל דאגתו לבב ישארו ישראל "כצאן אשר
אין להם רעה" – היתכן שבאותה נשימה, יבקש למנות מישחו שאינו בו כל
הסגולות הנדרשות! אלא שונדי ראה משה – אם בחכמת התורה, ואם
בחכמת הנבואה, שבשתיהן אין גדול ממנו – בניו, או אחד מהם, אכן ראוי
لتפקיד. מלבד זאת יש לזכור, שככל ה^קשרות בישראל עוברות בירושה מאב
לן, אם הבן ראוי למלא מקום אביו. דיין זה נהוג החל במשות הרמות של
המלך והכהן-הגadol, ועד למשרת שר-עשרה או הממונה על שואבי-המים.
וכך פסק הרמב"ס, ש"כל השרות, וכל המינויןшибראל – ירושה לבנו
ולבן-בנו עד עולם; והוא, שייהה הבן ממלא מקום אבותיו בחכמה וביראה"

(הלי מלכ' א, ז. מלבד פהן משוח-מלחמה, שדינו יוצאה מן הכלל).

אמנם במשרת הרבנות – נחלקו הפסיקים (שו"ע יו"ד ס"ס רמה ברמ"א). כי
רבנות תלויות בחכמת התורה, ותורה, אי-אפשר להעביר בירושה; חייבים
למצוא את המושר ביתר. ואדרבה, חז"ל הרי שאלו: "מפני מה אין
מצוין תלמידי-חכמים, לצאת תלמידי-חכמים מבניו?". היינו, למרות
שבמרקדים רבים גדלות-התורה נמשכת באוטה משפחה – כמשפחה חלה,
שהניסיונות עברה בה מאב לבן במשך דורות – אבל ראיינו גם מקרים

(6)
אחרים, בהם אין בנו של תלמיד-חכם געשה כמותו; לתופעה זו ענו חז"ל
בין השאר: "שלא יאמרו: תורה ירושה היא להם" (נדר פא).

21
ונמה, למרות הבנתנו של משה – בקשתו לא נתקבלה: "קח לך את יהושע
בן נוען" (שם, יט) עוננה לו ח'. יהושע יהיה יורש. ואף שרש"י מביא, שכן
נelman כאן הפסוק: "וּלפנֵי אַלְעֹזֶר הַפָּהָן יִמְלָךׁ" (שם, כא) כי חובה למשה
שאין הכבוד זו מבית אביו, וגם יהושע יהיה צריך לאlezor, בן-ACHI משה –
אך בקשתו המקורית של משה, נדחתה.

22
ולכאורה, האם מדובר בטעות של משה? הוא בטוח שבנו מתאים
לחנאה, והי קובע את החפק – עד כדי כך טעה משה! – קשה לומר דבר
כזה, על גודל התורה וחנואה. מנגבים לומר, שמשה אכן צדק: בניו
התאימו להנאה את ישראל. אלא שנמצא מישחו מתאים יותר! לבניו של
משה היו היכירום הדורשים – אבל ה' ראה שהירושע יעשה זאת בהצלחה

37
רבה יותר, מפני שכישורי טובים יותר.

23
כי מלכיות – יכול אדם לירש מדוד, מפני שי"ב שבעה שפטיקים גוזלה לאדם,
פסקים לו ולזרעו עד סוף כל הדורות" (ובתי קב); כהנה – יכול אדם לירש
מאחרון, מפינחס; נטהלה וממן – אדם יירש מקровו; אבל תורה – אי-אפשר
לירש! תורה צריך לקנות בלבד! וכן נבחר יהושע. כי למרות שהتورה ניתנה
עbor כל ישראל, בכל זאת "משה קיבל תורה מסיני, ומסרה ליהושע"
דזוקא (אבות א, א. ובמיוחד לרשי' שם: "שלא רצה למסורת, אלא למי שהיה מנית
עצמו מנעריו באוהלי חכמה"). יהושע, הוא מקבל התורה הגדול ביותר. וכיוון
שעם ישראל מונח על-ידי המתנה, לא יתכן שגרושים ולאיעזר יהו
המניגים, כייש מישחו שקיביל תורה יותר מהם.

היכן צומחים מנהיגים?

24
הברא מצבע אפילו יהושע, כי שיש בו כישורים מתאים להיות
מנהיג. הבה נבדוק זאת אצל יהושע, ונתחילה בתוכונה הראשונה שלמנה משה:
להלך לפי רוחו של כל אחד; להצליח למצוא שפה משותפת עם כל הפנורומים
בעם. ולכאורה: היכן קיבל יהושע הקשרה לכך? לדעת להסתדר עם חנונים,
مهندסים, פיזיקאים, סנדלים, משפטנים – היכן רכש נסיוון להו? אדרבה:
הרי כל סגלותו של יהושע, היא בכך שהוא "נעיר, לא ימיש מתוך הארץ!"
(שםות לא, יא) – וכי בתוך האוכל הסגור של משה, למדוים להבין את כל חלקי
העם! הרי לשם כך צריך לחיות בתוך-תוכו של המנתה; להיות מעוררת
בஹיוות העולם, במדינאות, בהרכבת קואליציה. באוהל משה אין אפילו

۲۹۴

מציע-תקשות בסיסי קידיו - ואיך יוכל יהושע להתעדכן במעשה? האפשרות היא לחש את הلكי-הרווח בעם, מבלתי לשם חדשות?! מה גם, שמצוות מספר מקרים שיחושע אכן לא היה בקי בהווית העולם, ולא היה מעודכן במעשה: ראשית, במעשה אלדד ומידן המתנבאים במחנה, היה זה דוקא גרשום שדיוח על כך למשה (כמד' יא, כו-כו, ורשי שם, כו); וכשיחושע חיווה דעתו בעניין, אף נזק בו משה על דבריו. יתרה מזו במעשה העגל: יהושע אינו מבין, בטיב הקולות הנשמעים במחנה. שימוש והוא חוזרים מהר סיני, יהושע חושב בטעות שהקולות הם קולות מלחמה ושמות לב, יז). ב"ירושלמי" מובא, שימוש תמה לנפשו באוטו רגע: כיצד יתאים תלמיד זה לתפקיד אחראי של הנהגה (תעני ז, ח')?

– אבל ה', מנהיג המנהיגים, אומר שהוושע הוא המנהיג המתאים ביותר! הוא שאינו מש מזוק האוחל לרגע, ומבטל את כל עצמיותיו כדי לקבל את כל תורה משה. וזהו: "נער לא ימיש", שנכתב בו כשהיה בן מ"ב שנה (רשי' לה'א כב, ח); "נער", משמש גם במובן של מושרת ("נער מושרתו"; "נער שאול") – שב' יג, ז; ט, ט) – יהושע הוא "נער" התורה! "מושרת משה" (במד' יא, כח) בכל נימי-נפשו. גם בין השיעורים, אין ג'ודול התלמידים משתלים ב"פסיכולוגיה" החונניים", אלא מסדר את ספסלי בית-המדרשה המשמשים את תורה רבו (במ"ר כא, יד). אדם כזה – הוא הוא בעל היכשורים הרואים להנחתת עס-ה".

ב-**חנוך** נתנו לו את בריתו שלום ותихה לו ולורעו אחוריו ברית כהנת עולם.

כטולצ'יז אס מ-ה טמפלען ע"ז], מיטס
דענמליהן (ב' ב') מיטלום וו-קורייט צעלס
סוח' קהויס וו-טולס, גומער פונט זיך היל
בגלאַם פורוטו סוח' שיחי' לעז, ומונגען דען
צעטנו מתקניעס נאָרִית ככונה טולס, וכויינע
דאנטז'ז וו-ויכח לו גראַת ככאה מעולס,
דענ-קורייט צעלס גענְזֶען זיך' לו כוכנת
טולס, וו-המְלָר וו-גְּרָשָׂו חֲמֹלְיוֹן, דגס מל' זיין
ו-ט' נאָרִית צ'אַטְקִינוּ לְעֻזָּלְס צְכָוָנִים.

זההנה כהונת צמלהני בס כי שפטו כהן
[] יטמו דעת ותווכת ינקטו מפי
לי מלון וגוי, ויחס קלי יותר על הילן
[כמ"ד פיהם זה הילן], נרלה לפרא כוונה
כפסקות, מטוס ונתקה בלה בקנלה של
מיוחה שצער נלקחה מלהתנו הילן חתימת
[] כהמלוד, והילן צוחז נו מ"י מי שכווה,
בגראן הראן, בראן, בראן, בראן, בראן,

כמכוון חמוץ ור' ט"ז ח"ג נוכחות
תכל ח"ל כל ניטisos כו"ה כי"ל להנזר
תכל ח"ל הלא כמויות שמי נמי רצוי
למודות דבר ממנה, ול"י שמותנו לנו קבלה
את קתוליך רק נמי חחד סבי מקני קהילתי
מחיהך טהילנו גנוז בקבלה וכמסות,
וזכו לחי סגנון זכהן לע' פלמ"ס
בسرן בקבלה רקNEL מלחי כתילוי זותם
לזינו, וכשהנו מוי וקיס, ומ"י מוחז
עלנו קבלה בטורה נמיינת מסוי, וחכו
בלמוד זמךלה זה כי שפטו כן יטמו
דעת, טהילנו זמוכלה בקבלה של חורה
שצ"פ, וכשה ימוךנו לנו כמו דמיטיס ותולח
יבקשו מפי, כן ניחת צימורין דבר קלה.
על באופן ליתול למסנן תמן בקבלה
לפניהם באהו בטיריה בלוס נזוץ

ט כ.ב. יגנ

ב) שאו את דاش וגורה. צורך מספר זה מכיוון היה כדי להודיע שאע"פ שנפלו כ"ד אלף מ"מ נשארו ס' רבוא, כי אין אוכולוסא שלימה כ"א כשיש ס' רבוא כי אין לומד ברכת ברוך חכם הרוזים כ"א הרואה ס' רבוא (ברכות נת). ע"כ בא להודיע שאין שכוביהםם לאראין הגי אוכולוסא שלימה.

ובמה שחתם על כל השבטים שם של יה דוווקה במספר זה, לפי שעדיין לא היו
חסודים בזנות עד שנכשלו בשבטים בזנות והיה מקום לאומות לומר סופו מוכיח
על תחילתו, שם שהחקרים נזו אחורי בנות אל נכרך במצרים הנשים הנו ויפרצו
לפי שלטו המצריים גם באמותם. ע"כ נאמר החנוכי הפלוא וחתם עליהם שם יה כי
שם זה מתווין בין איש לאשה להורות שכולם נולדו מן איש ואשה אשר שם
יה בינויהם. וקדמת ה"א ליו"ד בא להודיע בשורת הנשים כי ה"א נתנה לאשה
(והו"ד לאיש), ובאמת היה הנשים יותר גורין מעיריות מן האנשים מדפרסה הכתוב
את שלומית בת דברי ש"מ שזו לבדה הייתה פרוצה וכולם צנווות. (ויק"ר לב.ה) אבל
האנשים היו בוכים למשפוחותיהם על עסקי ערויות שנאסרו להם ונכשלו הרבה
מהם בשבטים ע"כ הקדים ה"א של יה ליו"ד כי עיקר הדבר שבא להודיע בשורת
הנשים שלא שלטו המצריים באמותם. ועוד שבעכל חותם האותיות הפוכים כדי שיוכאו
(כסדיין בדבר הנחתם ויישאלם הם החותם כמ"ש (שי.ח.) שמני כחותם על לבן וגוו'
בשאנני החותם אן יתקף על ידי שם יה.

ומה שהוסיף עוד שם של יה בג' שבטים. והם הראובני, השמעוני, הζובלוני. אלה משפחות הראובני ובן בשם מעון וצבולון לפי שאלה היו צריכין לשני עדים יותר מזויהם. כי ואוכן נכשל במעשה בללה, ושםעון יצא ממו זמרי, ונוראין הדברים שכ"ז אלף שנפלו רוכב משמעון והחדרון שבמספר שבט זה יוכית. וצבולון לחוף ים יישנון, (בראשית מט.יג) ואדרוז'יל (כתחות סא). עונת הספנאים אחת לששה חדשם. ויש לחוש מאחר שיורדי הים באניות פרושים מנשוויתן שמא ע"ז זה יבואו לידי זנות, ע"כ חתום שם יהי השנייה על שלשתן לומר שכולם זרע ברך ה' וגדורותם מעריות לשעבר ולהבא, יותר מכל אומה ולשון.

~SN/c red up (8)

אומר אל הבהנים בני אהרון ואמרת לנו פרש"י אמר ואמרת להזהיר גדולים על הקטנים. וכואורה גם ואמרת תרי והוא לאגדים ואך ידעינו שהוא לקטנים. ונראה שהזהיר לתוך הבנים והבנות. אינו כלום מה שיאמרו להם שכן צריך לעשות אם לא יראו שהוא דבר חביב מאי לאביו. שם ישמע מאביו שהיה לו נסיבות גדולות לkiem מזות שבת וו"ט וכל המצות. רק שם מ' צריך לאמוד בנסיוון. לא

ג'acci.

הרבנן שער ירושלים

**וביום השבת שני בברים שנה תפימים ושני עשרנים סלת מנהה
בלולה בשמן ונספו** (כ"ח, ט')

בפרשת קרבנות המוספים אנו מוצאים דבר מיוחד, המגלה את חיבתן של ישראל. בראש חודש, שהוא יום חול, מקריבים לקרבן מוסף "שבעה כבשים". כך הוא גם בפסח ובחול המועד. בשבועות מקריבים שבעה כבשים כמוספי היום, ומלאבדם – עוד שבעה כבשים על הלחם (ראה ר' יוקראכ'ג, יט). גם בראש השנה מביאים שבעה כבשים, וכן הדבר ביום היכפורים. בסוכות מקריבים ארבעה עשר כבשים. לעומת כן, מkräאי הקורע, מוספי השבת הם רק שניים: "שני כבשים בני שנה תמיימים". זאת על אף

שהשבת חמורה מכלום וקדושתת חשובה מאוד. מדוע נממעטו קרבעותיה?

(9) כוון הקבץ
גמאל ערך

רביבנו ארבעים איש ואלו הן. א' רב אש' מרובה,
ב' מרכבה, ג' מרוב הונא, ד' מר' יוחנן ורב ושמואל,
גמליאל אבינו, ו' מרכן שמעון אבינו, ט' מרבן גמליאל
הוקן אבינו, י' מרכן שמעון אבינו, יא מהלל אבינו
וישמא, יכ' משמעיה ואכטליון, ז' מיהודה ושמעון,
ד' מיהושע ונוטאי, ט' מישוף וווסט, טו מאנונגס,
ז' משמעון הצדיק, ח' מעורא, טט' מרבורן,
כ' מרים, בא מצפניה, ככ' מהתקוק, טג' מנחום,
כד' מירואל, כה' ממכבה, כו' מישעה, כו' מעמוס,
כח' מהירושע, כט' מוככיה, ל' מההיידע, לא' מאלישע,
לב' מאליהו, לא' מאחיה, לד' מדור, לה' משומואל,
לו' מעעלן ז' מפייחס, לח' מיהושע, לט' ממשה
רביבנו רבן של כל הנבאים, ט' מעס' יי' אלול
ישראל : כל אל' התנאים התנאים הם גדולי
הרורות, מהם ראשישיותם ומהם ראש' גליות
ומהם מנכבדין ובדרלה. ועםם בכל דור ודור
אליפס ורבבות שמעו מהם ועםם : רב' יר' ורב
אשר' הם תנף חכמי תלמוד. ורב אש' הוא שחייב
התלמידו הירושלמי בכם מאה שנה : ז'

୧୮୫୯

בז' ימים השבת שני כבשיט בנו שנה תמיימות.
~ איתא [בבומה סב ב] שבועה הכל מודים
שבעינו שיהיו שווין ואפשר גם לעיכובו. והטעם
נראה שם כנגד זכר ושמור שבBOR אחד
נאמרו, והטעם שטמור אפשר שיקיימו בצער,
מזה טנדמה לו שבשביל שאין עשה מלאכה
זהו מפסיד, ונמצא שהשבת הוא לו עניין וסיוון
שלכן אף שהוא ישמר השבת שהוא גבור הכוונה
את יצרו לא יכול להניך את זרכו שלא הכה
יפולים לכברוש יצרם, וגנו מתפללים עפ"י תקנות
[עאנשי כנה"ג בכל יום בברכת המעביר שיניהם
שלא יビיאנו לידי נסיוון, ומצד זה אף שאל
שבאו למדינה זו שמרו רובן את החורבה, לא
נתהגו בנהיות עפ"ד דרכ התורה, ולבן נצטוו
גם בוכור שהוא עונג בשבת, להוראות שדררב
עלינו לשומם בשבת, כי לא רק שכן מפסידין
כלום נשמרות שבת, כיון שהש"ת קוץ
מונתוינו כל אדם הרי קוצב לו באופו שירוי
משתה הימיט לבך, אלא כלל שפע הברכה ה
משמרית השבת כדייאתא בדברי חז"ל [זהר
נסג], וגםLCD זה אף אם נודמן איזה הפסד ל
טעותו הרי הוא דבר טוב וחשוב جدا ש
זה כל מה שהוציאו והפסיד בשביבלה, כמו ש
מצער אדם על מה שהוציאו הרבה ממו לקני
דבר שיש לו גנאה מוה, כבית יפת וכלי ב
לעפים וcordoma, ויש לו אדרבה הנאה מזה, כ"כ
לו להיות נהגה מכל מה שמציא וmpsied בשונ
שבת, שמצוות מתהנין בנית, כיון שדררב
משמרות שבת שמחה תעונג, ולבן נאמרו בדף
אחד, וציריך שיתיו שווין שכפי מלחת שמיורתו
ג' הרבה נתקם הבוטו מהשבת.

ואבן, השבת עצמה שאלת הקב"ה מפני מה היא, שחשובה היא, "תחילת למקראי קדוש, וכבר למשיעי בראשית", קרבים בה רק שני מוסיפים על כך ענה לה הקב"ה, ש"כל עסקך שבת כפול". שבת הכל כפול: לחם משנה, מזמור שיר (שני שירים), מות יומת, אורתה כפולה; זכר ושומר, זקירת שבת עוגן לקדוש ה' מכובד" (מצות עוגן ומוצות כיבוד).

במדרש שוחר טوب, המובא בדעת זקנים מבני התוס', הביא משל, למה הדבר דומה? למלאן שאמר לשניו: הכנינו סעודת לבניינו הכנינו סעודת לבניין, ובזה שתי מנחות אוכל. ביום אחר ציווה המלך לשניו שיכינו סעודת לבניון. חשבו לשכור אלים גדול ומפואר ולהכין מטעמים משובחים לכבוד המלך, עם הרבה מנחות, בטעחות מפוארות. אמר לו להם המלך: אין זוקק לך, אלא באוטו מקום שבו ערכתם את הסעודת לבני, שם תכינו את הסעודת לכבודך, ואת אותן המנות שהכנתם לבני – תכינו גם לי. כן אמר הקב"ה: ישראל חביכין וחשובים מאד לפני. נתני לכם בשבת לחם משנה לכבוד השבת – וכך הם יכינו לפני "שני בבשים" בלבד.

על כך אמרו חז"ל (ראה שבת ק"ט ע"ב) כל השומר שבת כהילתה געשה שותף להקב"ה במעשה בראשית. מי שומר שבת בכפלים – געשה שותף להקב"ה **ט)** ציווה על השבת בכפלים ונדרך אותה בכפלים. ומשום שמעשי השבת כפלים, אמרו חז"ל (שבת ק"ח ע"ב): אמר רבי יוחנן ממש רבי שמעון בן יוחאי: אלמלי משمرין ישראל שתי שבתות כהילתן מיד נגאלים" – שבת כפולה בשבייל הגואלה.

כיוור לריבינו צדוק הכהן בביור בצתכם לשולם

ו אמןם בפרוי צדוק לריבינו צדוק הכהן מלובلين (פרשנה נח אות ז) כתוב ווז"ל, ובשבת שיש הtagglot עתיקא כמו שכחוב בזוהר הקדוש באים מלאכי השרת ואומרים להם שלום עלייכם, בואכם לשולם ברוכוני לשולם ואחר כך להסעודת שהוא זמן יהוד קדושה בריך הוא וכנסת ישראל אומרים להם עצחיםם לשולם וכו', עכ"ל. ומבוואר בדבריו דכינן שיש הtagglot השכינה בעת בוואם של המלאכים, עתה בשעת הסעודת הוא ומן ההיגוד של כל **ישראל עם הקב"ה** ממילא אומרים למלאים יצאת.

ו וביתר ביוור בעניין זה עיין בספר להאריך מאור זמירות השבת (עמ' ל-לא) להרהור ר' ייחיאל מאיר צוקר שליט"א (נערכע ע"י ר' יעקב ישראל פוזן) שכחוב ווז"ל, לבאויה יש לתמורה כאן תמייה גדרלה, לאחר שקבלנו בשמחה את שני המלאכים שללו אותנו מבית הכנסת לבית ואף בקשנו להתברך מפייהם מה הטעם לשולוח אותם לשולם, אם הם כבר כאן שיישרו וישבו עמו בסעודת. וביוור נפלא לך אמר האדמו"ר בעל אמונה אברהם מפיטסבורג זצ"ל דבנבר הקדוש מתוארות השבת כיומה דטטרוניאת (זהר יתרו פח: משתמש בלשון סעודתא דטטרוניאת) יום התמידות המלך נסמלכה, השבת היא החדר יהוד בו מתהדרים אנו עם הקב"ה, חדר יחיד שנמצא בו מישחו נסף מלבד החתן והכלה הונא כבר אין חדר יהוד, בחדר יהוד נמצאים רק החתן והכלה. בחרוז צאתכם לשולם אומרים אנו בעצם מלאכים אנו שמחים מאד שבאתם ללוותנו, אך במחילה מכובדכם חוויל למקוםכם בעת אנו בחדר יהוד. בו אמורים להיות אנו והקב"ה, עכ"ל.

ז ו עניין זה של ייחיות בין הקב"ה וככל ישראל ובפרט באמצעות הסעודת מצינו בהמשך דברי הזוהר (יתרו פח): שמחלק בין סעודת שבת שיוכן לאכול ביחידות, לסעודת יו"ט שצורך להזמין עניים, ובספר נועם מגדים (פרשנת אמרו) למוחה"ר אליעזר הלוי איש הורויז זצ"ל כתוב על דברי הזוהר הנ"ל ווז"ל, ומה מתווך לחין אמרנו נועם פה קדוש החסיד הקדוש מוחה"ר נ"י שאמר שעוזה כוונת חז"ל במשנה (מגילה דף ז:) אין בין יום טוב לשבת אלא אוכל נפש בלבד. ורקדק דתיבות בלבד למה לי דהוי סגי לומר אלא אוכל נפש, ואמר דחו"ל כוונו לדברי הזוהר ק הנ"ל וזהו אומרים

ביה, עזת שבת שבתו.
1 העלה מכפרת על הרהריה הלב [ירושלמי סוף יומא]² וחטא מכפרת על מעשה של חטא.³
 והענין, כי כאשר נגזר האדם מלائכת רשות,
 מלائכת עבדות, או אין מצוי לבא לידי חטא
 ואינו צריך להביא חטא. רק שורתו מותר
 בכל מיili דרישות, כמו שאמרו שבת קמץ.⁴
 וכן ציריך להביא חטא. לכן חייבים להביא חטא.⁵
 נפש — מותר. לכן חייבים להביא חטא.⁶

(16) זרכ' איסוף

עצרת תהיה לכם [קט לה]. פרש"י ומודשו
 באגדה לפי שכלי ימות המרגל הקריביו
 כנגד שבעים אמות ובאיין לילכת אמר לאם
 המקום בבקשכם עשו לי טעהה קטנה כדי
 שהאהנה מכם. איריך להבini החורץ להקריב קרבנות
 בשבי ע' אמות מה השפעודה קטנה שאהנה
 מפרק עצרת הוא סמוך לחג, ולא שבשות
 שהוא ג"כ עצרת לפסח שהוא מ"ט יום אחר
 הפשת והנכון לענ"ד דרצון ה' ה' לברוא
 העולם באופן שהיה צריך אחד להברוא דוקא
 שבמקרים אחד יהי' דבר זה ובמקרים אחר דבר זה,
 וכן איש אחד אין במצוות שיכל לחיות
 בעצמו כי כמה יגויות ומלאות צריך ללחם
 ולבעד ולכללים הצריכים לוח וሞרכות הוא
 לאחרים. ומילא מובן שיריך שהיה שלום בין
 כל אדם ובין כל המדינות וכלו"ז הוא חורץ
 הפלום, וכן מקריבים בשבייל כל האומות כדי
 שהיה שלום בעולם והוא מילא שלום גם
 לישראל הצריכים ג"כ לכל הדברים שישנם
 בשאר מדינות. אבל לכארורה ה' צריך כל אדם
7 אף הרשות ביותר להבini שיריך להיות שלום
 בעולם, שבלו"ז הוא חורבן ולא היה גם לו מה
 שיריך מאחר שאין לאדם אחד ובמדינה אחת
 הפל, וכמו שחוינין שכלי מוכר וסוחר מבין שיריך
 להנתנו בטוב עם הלוקחים אצלו אף שהוא
 איש רע, משומ שיריך שבלו"ז לא יקח אצלו
 ולא יروحו כלום, וכ"ש מחלוקת ומלחמות שרע
 לו, ומ"מ חווינו שהרשעים עושים מלחמות אף
 שניערין שמרחיבין העולם ואתם עצמן. והטעם
 משומ שכיוון שאין יודע מהם ח' הפל ואין
8 לו שום דבר יותר מחייב ההבל של עזה"ז וכן
 עדיף לו מעט כבוד יותר מכל דבר, וכן קנאה
 ושנאה וכדומה מדודות רעות יותר מכל חיין
 שבלו"ז אינו שווה לו כדי המן.

לben כשרצה ה' לזכותו צוה שתיכיף אחר
9 שמחפלוין על שלום העולם ונדע שיעיר
 השלום געשה רק כשנדע שכלי חי העזה"ז הם
 הפל, העיקר היא השעודה קפנה של ערמת
 שאנו מיהדים רק להשיית, שאהנה ממר, שהוא
 רק ממעשים הטובים שלנו ולמוד התורה שאנו
 ח' ח' שלום אמיתי, לנו א"א ללחות העזרות על
 ומון אחר אלא תיכוף אחורי ידיעת צורך גדול
 של השלום בעולם. למונרו שבלא העזרה שמרת
 שעיקר החיים הם חי התורה ומוצות א"א להיות
 שלום בעולם, כמו שענו רואים בעניינו *

אמן.

אין בין יום טוב לשבת אלא אוכל نفس בלבד שיוכל בלבד בימי הענין
 דבשבת שרוי ובימים טוב אדר, ועונשי סגי אי לא יהיב לאחורי למחרי, עד
 כאן דבר פה קודש, שפטים ישק, עכ"ל. שהרי בשבת יכול לאכול בלבד כי
 זה זמן הייחוד עם הקב"ה, ומשום כך אנו אומרים למלאים צאתכם לשלום.

(15) עזון נלה

כל על עולם המתווכת במצוות כלום מחרטן מועלם. לפה, אז נפשו מושג ביאר בחול של מטה אלב
 עורה שהוא מלא, וזה שפשתה בסיכון נהגה בו תורה שבעונה זו תורתו שמכפרת על לומרה
 (פסחים), בכל המלומוד נאמר "חג" חוץ משבעונה כי פערם חיל נאר "חטא" נודה אשר בשתתתת על לומרה
 דזה הוא בשתתת לביש (פני תהא ח' יוס פנוי)

וביום הבכורים וגוי שער עזים אחד לכפר עליהם (כת, כו ל)

| איתא בירושלמי ר'יה (פ"ד ה"ח) ר' מרשיא בשם ר' אידי בכל
 הקרבנות כתיב חטא ובעצרת אין כתיב חטא אמר להן הקב"ה מכיוון
 שקייבלתם עליהם עול תורה מעלה אני עלייכם כאלו לא חטאתם
 מימיכם. (בדעת זקנים כאן מובא בלשון זה, כדאיתא במדרש שקבלתם עליהם
 על תורה והמצות מעלה אני עליהם מועלם וזה שיסיד הפיט
 בזולת של שבשות קבלו מלכותי ולא תאשם).

תמהים המפרשים הרי בפרשת אמר בקרבנות שני הלחם נזכר
 חטא.

תירץ הג"ר בצלאל הכהן מוילנא זצ"ל, דהנה בפרשת פינחס
 במוסף חג השבועות נכתב עוללה מלא זו, משא"כ בכל 'עללה'
10 שבכתוב נכתב חסר. מבאר בבעל הטורים שהו' בא לרמזו. שבשות
 הו' בר' בסיוון.

יתכן שבא לומר לפי שבשות יכול לחול בה' בסיוון וטعمים בו'
 בסיוון, כמ"ש בגמ' ר'יה (ו, ב). ואמרו בוגמ' ובזמן שחטא לאינה
 בא על חטא כמו עוללה נחשון בן עמנידב ושאר הנשיים, נחשבת
11 כעללה. לפי שלא באה לכפרה על חטא.

לפי זה מובן היטב, שכן נכתב 'עללה' מלא שבשות, לרמז שבhay
 השבועות מקריבים רק עולות, שגם החטא נחשבת בעוללה. שכיוון
 שקבעו את התורה א"צ לחטא כל. אך כל זה שיריך רק כאשר יארע
 שבשות בר' סיוון- יום קבלת התורה. וזה כוונת בעל הטורים שהו'
 גמרמו לנו אימתו המוסף הוא עולות בלבד, בזמן שחל שבשות בר'
 סיוון. אבל בפ' אמרו בתוב חטא, כי פעמים יוצא שבשות גם
 בתאריך אחר בה' או ז' לחודש. ודפק'ת.

אולם בספר עקיבי חיים ליהג"ר חיים יעקב קלפהולין זצ"ל (ס"י
 ס"ב או"ג) כותב שהקושיא מעיקרה ליתא, שאין הכוונה כי לפי
 uskablinu את המורה בשבועות א"צ להביא חטא, שהרי ודאי צינמה
 התורה להביא חטא לכפר. אלא ניתן לנו רמז שם נקלט על עצמנו
 על תורה להתייגע בתוה"ק לא נצטרך לחטא כי יתרכף לנו ע"י
 לימוד התורה. וכמ"ש בספר פ' האזינו עה"פ' 'בשעירם עלי דשא'
 מה השערים מכפרים, אף ד"ת מכפרים. וזה כוונת הכתוב יושער
12 עזים לכפר, לימוד התורה הרמוני בשעריהם יהיה לכם לכפר, וימחק
 לכם החטא, ולא תצרכו להביא שעירים חטא.

לפי'ז לך מודיע בפ' אמרו כתוב חטא, שהרי זה עצם חובת
 היום. רק ניתן לנו רמז שם נקלט על עצמנו להיות געיגם בתורה
 לא נצטרך לכפר חטא, אלא התורה תכפר עלינו.